

L' ART DEL PAGÉS

CANAL DEL ALT AMPURDÀ

Lo periódich *El Ampurdanès* al ocupar-se d' aquesta gran millora pera aquell país diu que durant tota la setmana varias personas visitaren 'los planos del projecte d' estudi d' aquesta obra y totas quedaren contentas dels treballs exposats, no podent dissimular alguns la admiració que 'ls causava l' ordre ab que s' han portat á cap y la abundancia de datos que quedan en las llibretas de camps y diferents plechs de paper enrotllats pera qualsevol comprobació que convinga, en tot temps.

Sols falta vencer la resistencia que alguns oposan pera la firma del compromís de rego, essent aquestos los que més directa y positivament han d' aprofitarse dels beneficis de tan inmensa millora pera 'l país.

Lo poder legar á sos descendents la propietat de las ayguas que prengan del Canal que ha de construhirse á costas dels accionistas, sembla que deuria móure 'ls; y si aixís no succeheix, podrá dirse ab fonament, ó que 'l rego no convé al país, ó que aquest no comprén lo que li interessa.

Publiquém á continuació un estat del terreno regable,

del que está suscrit pera 'l rego y del que falta suscriure 's, en los diferents termes que atravessa 'l Canal.

	Terreno regable. — Hectáreas	Meytat del mateix. — Hectáreas	Terreno suscrit pe- ra 'l rego. — Hectáreas	Terreno que falta suscriu- re 's. — Hectáreas
Terrenos separats de las zonas principals en los termes de Crespiá, Esponellá, Viler, Espinavesa y Cañellas.. . . .	210	105	51	54
Id. id. en lo terme d' Ordis.	200	100	10	90
Id. en la zona de Borrassá, que compren los termes d' aquest poble y Santa Leocadia d' Algama y part dels d' Ordis, Tarabaus, Avinyonet y Vilafant.	1.100	550	336	214
Id. compresos entre 'l Canal principal y la Vora esquerra del Manol en lo terme de Vilafant.	300	150	117	33
Id. en la zona de Figueras que compren los termes d' aquesta ciutat, Vilabertran y Vilatenim y part dels de Llers, Cabanas, Perelada y Vilafant.	2.150	1 075	758	317
Totals.	3.960	1 980	1.272	708

Fassin un esforç aquellas personas que en los citats pobles s' interessen per l' éxit de tan cobdiciada obra y vendrán la indiferencia dels més negligents, remoguent d' aquest modo l' únich obstacle que hi ha pera que puga cursarse l' expedient solicitant la concessió. Tingan la seguretat més absoluta de que 'ls mateixos que avuy prengan sas instancias ab fredor, altre dia benehirán á sos investigadores que avuy tal vegada deixarán desairats.

Posteriorment s' han suscrit pera l' rego unas 100 hectáreas y en alguns pobles se treballa activament pera fomentar la suscripció, haventse posat al davant de las

comissions alguns individus dels Ajuntaments. Nos sembla molt lloable 'l zel de dits individus. Lo projecte del Canal de rego no afecta solzament als interessos d' un particular ó d' una empresa, sinó als públichs de la Comarca y del Estat; per consegüent, no sols deurian pendre cartas en l' assumpto 'ls individus de las corporacions sino todas las corporacions populares y especialment las que han de resultar més beneficiadas, com la de Figueras.

MESURAS PERA BLAT

DE TOTA LAS PROVINCIAS ESPANYOLAS Y SA REDUCCIÓ AL SISTEMA MÉTRICH DECIMAL.

En lo número 166, del any 7.^è, página 269, corresponent al mes de Novembre del any passat publicarem una taula de las mesures vinícolas empleadas en Espanya ab sa cabuda en litres.

Un hectólitre (100 litres) de blat equival:

á	1.802	fanega	tipo	de	Castella ; de	Palencia y Toledo.
«	1.798	«	«	«	Álava y	Puerto-Rico.
«	1.765	«	«	«	Albacete.	
«	1.816	«	«	«	Almería y	Huelva.
«	1.773	«	«	«	Ávila.	
«	1.844	«	«	«	Burgos.	
«	1.860	«	«	«	Cáceres.	
«	1.837	«	«	«	Cádiz.	
«	1.595	«	«	«	Canarias (Sta. Creu de	Tenerife)
«	1.832	«	«	«	Ciudad-Real.	
«	1.845	«	«	«	Cuenca, Córdoba y	Salamanca.
«	1.828	«	«	«	Granada.	

á	1.825	fanega	tipo	de	Guadalajara.
«	1.808	«	«	«	Guipúzcoa.
«	2.226	«	«	«	Huesca.
«	1.827	«	«	«	Jaen.
«	1.820	«	«	«	Logroño.
«	1.807	«	«	«	Madrid.
«	1.854	«	«	«	Málaga.
«	1.809	«	«	«	Múrcia.
«	1.349	«	«	«	Oviedo.
«	1.823	«	«	«	Santander.
«	1.831	«	«	«	Segovia.
«	1.825	«	«	«	Sevilla.
«	1.813	«	«	«	Soria.
«	2.336	«	«	«	Teruel.
«	1.825	«	«	«	Valladolid.
«	1.809	«	«	«	Zamora.
«	1.757	«	«	«	Vizcaya (Bilbao).
«	4.460	«	«	«	Zaragoza.
«	4.813	barxillas	de	Alicant.	
«	6.024	«	«	Castelló.	
«	5.970	«	«	Valencia.	
«	1.422	quarteras	de	Palma (Balears).	
«	1.438	«	«	Barcelona.	
«	1.412	«	«	Tarragona.	
«	5.531	quartans	de	Gerona.	
«	5.453	mesuras de 3 quartans	de	Lleyda.	
«	5.522	eminas	de	Leon.	
«	6.192	ferrados (de blat)	de	la Coruña.	
«	7.616	«	«	Lugo.	
«	7.205	«	«	Orense.	
«	6.418	«	«	Pontevedra.	
«	1.777	robos	«	Pamplona.	

AGRICULTURA PRÁCTICA

LAS MÁQUINAS MOTORAS DE GAS EN LA AGRICULTURA

Tots sabéu que la Agricultura necessita forsa motris no solament pera 'ls transports de sos productos, sinó que també pera móure 'ls seus aparatos. Quan la forsa es petita ó 'l motor deu cambiar continuament de lloch, s' emplea la forsa animal, però quan la acció del motor es un punt fixo deu ésser de vent, aygua, vapor, etc. Lo vent solament es de aplicacions prácticas pera treure aygua d' un pou, però ab la condició que 's tingui un deposit ó bassa prou gran, á fi de que 'n los dias que fá vent se vagi depositant aygua y aixís no falti si 's necessita en los dias que no 'n fassi.

L' aygua si bé es un gran y económic motor, no á tots los es possible disposar d' ell. Per lo tant, solament lo vapor ha sigut fins ara lo motor que s' ha usat en la Agricultura, ja siga en máquinas ditas locomóviles perque tenen rodas y 's podan portar d' un lloch al altre, ó s' han usat máquinas semifixas d' alta pressió, que si bé son caras en combustible, son sencillas, ocupan poch lloch y son facils y baratas d' instalar.

Com tota máquina de vapor vol molt cuidado perque no s' espatlli y no fassi mal, d' aquí 'l perquè no s' usin més en Catalunya. Ab facilitat y degut á no netejar com se deu las calderas se las crema la planxa y s' inutilisan; altres vegadas se troban ab varias dificultats pera fer anar la máquina, puig no es estrany trobar que 'l que la conduheix sap més de llaurar que de maquinaria. Per aixó una por cervical, y ab rahó, fá que 'ls agricultors deixin un medi que tant bons resultats pot produhirlos.

Las máquinas de gas han tret las dificultats que 's presentavan pera usar máquinas motoras d' alguna potencia, però com que de gas del alumbrat no 'n hi havia sinó en las grans ciutats, d' aquí 'l que no 's poguessin usar en la Agricultura. Avuy la cosa ha cambiat d' aspecte, lo gas del alumbrat va posantse

en molts pobles y moltas de las hortas que están aprop de dits pobles, poden ja utilitzar-se d' aquestas màquines inexplossibles que no necessitan maquinistas y que un qualsevol pot ferlas anar. Ademés, las màquines de gas se construeixan ja en Catalunya, tan bonas com se pegan fer en los tallers estrangers, y ab ellas s' han pogut fer ensaigs ab gasos diferents que han dat los seus resultats encare que no de tots son satisfactoris.

Las màquines de gas funcionan bé, però surt car, ab lo gas que denomino *Al/a*, ó siguin tots los produhits per una corrent d' aire que atravessa un líquit hidrocarburo més ó menos volàtil y que ordinariament es un dels productos de la destilació del petroli brut. Resulta car aquest gas (segons noticias adquiridas), porque solament s' aprofita part del líquit hidrocarburo, puig poch á poch se va tornant espés y en arribant á cert punt, se té de llençar.

Usant lo gas del alumbrat, ja sigui fet de carbó de pedra, de residuos oliosos, de fusta, etc., que 's fá per medi d' aparatos que podrian dir-se casers, las màquines motoras de gas funcionan bé y ab més baratura. Sé una casa constructora que 's presta á fer ditas instalacions, condició indispensable pera la seguretat del que compra. Es cert que empleant aquestos aparatos costa més l' instalació del motor, però queda més que compensada de la baratura á que s' obté 'l gas, y ab la seguretat personal respecte al motor.

Molts dirán, però pera fer gas se necessita un home. Jo 'ls contestaré dihent: que 's cert que 's necessita algú que 'l fassi, però es tan fàcil la operació, se necessita ocupar-se 'n tan poch temps, que casi 's pot dir que no 's necessita personal.

Molt convé que s' aclimatin en nostres camps las màquines motoras de gas, puig ab motors tindrem aygua, se podran fer treballs que avuy no 's fan, y la Agricultura progressará. Sempre 'm recordarà lo dit d' un entés agricultor alemany, que crech es una veritat, que en Espanya la Agricultura no progressará fins que 'ls agricultors siguin industrials. Sortim donchs de la rutina.

G. J. DE GUILLEN GARCIA.

CULTIU DELS BIMETS

Contra la creencia general de que 'ls bimets sols creixen en terrenos molt humits, las experiencias fetas per Inglaterra, Fransa, Alemanya y Bélgica, ensenyan que tota mena de bimets com lo salser bimeter creixen en cualsevol terreno fértil, si 's cultiva bé la planta y las respectivas especies convenen per' aquell terreno. Lo periódich *Landw* diu que no deu suposarse que 'ls salsers poden per aixó ser trets de terraplens ó dels marges de rius y després plantarse ab veritable éxit, sino que deuen esser elegits de las plantacions de bona calitat, per lo cual deuen avans ser examinats. Lo terreno pera son desentrotlló deu ser cavat ants de terminar l' hivern, fins á una fondaria d' un peu y mitx, á fi de que sian destruhidas las arrels y malas herbas y 'l terreno esponjat per las geladas.

Los tanys se posan en renglera á una distancia de 10 centímetros un d' altre y las renglas separadas entre ellas 50 centímetros, donant aixís 24,000 plantas per hectárea de terreno.

Lo temps apropósit pera fer la plantació dels caps, es desde comensament de Febrer á mitx Abril, divent esser apretats ab la terra, y aixís creixen d' un modo extraordinari y aixecan suaument sos tanys fins al punt de que en lo segon any no es possible que creixi mala herba á son costat. Cada any s' han de tallar las branquetas que brotin y deixarlas llargas d' un centímetre. Al primer any aquesta operació deu ferse ab estisoras pera protegir las arrels tendras, però en los anys vinents se fa millor ab ganivets. May deu ferse aixó en la época de la vege-

tació sinó al acabar lo Novembre. Quan, la fusta ja està madura tenthó aixís la planta queda sana y produheix durant llarchs anys.

Las ramas que 's destinan á bimets se las posa en remull fins á 10 centimetres á últims del mes de Mars y aixís se reinflan pera poderlas pelar ab facilitat.

Segons los esperts la cullita es molt considerable. Una plantada de bimets ben cuidada dona, excepte 'l primer any, de 240 á 250 quintás de bimets per hectárea, que valen de 160 á 300 duros, qual resultat cap planta pot donar.

Los gastos de la labor son insignificants y 'l bimets res sofreixen ni per las geladas ni per la calor.

Lo preu dels bimets verts varia de 12 á 20 rals per quintá y 'ls pelats, segons la calitat, de 80 á 100 rals.

En lo Nort d' Alemanya 'l produhit del cultiu dels bimets ha sigut ben reconegut, perque centenars d' hectáreas de terreno d' escás valor que avans redituavan de 600 á 700 rals per hectárea, ocupan ara plantacions de bimets que produheixen per any y per hectárea 3,250 rals. En los voltants d' Aix-la Chapelle hi ha 700 hectáreas de vinyas y cad' any Alemanya n' importa de Fransa grans quantitats. Lo bimet alemany destinat á fer cistells ocupa á 45,000 personas, presentant una exportació de 22.500,000 rals per any, essent l' importació de 7.500,000 rals, quedant á favor de l' Alemanya en la industria dels cistells 15.000,000 rals.

VARIETATS

INFLUENCIA DELS ALIMENTS EN LAS PASSIONS.

Brillat Sabarin, parodiant tal vegada un refran nostre, digué una gran veritat. «*Digam lo que menjas y 't diré qui ets.*» Un celebre higienista diu que hi ha motius pera creure que las nacions antigas, més ilustradas, eran las que més ús feyan d' una alimentació vegetal, al contrari de lo que succehía en las que la base de sa alimentació eran las carns. Está ben probat que l' ús casi exclusiu de las sustancias animals, del vi y d' altres licors fermentats, que son sens dubte d' una utilitat incontestable pera 'ls débils y vells, pera las personas linfáticas y pera 'ls que necessitan l' empleo de grans forsas musculars, son altament nocius pera 'ls robustos ó dotats d' una forta constitució, ja sian sanguíneos ó biliosos, en quant exaltan sas passions y engendran un carácter vehement, violent y fins irascible. Tot lo contrari succeheix ab la alimentació vegetal y láctea ab abstinencia dels licors, que refreda l' ardor, dulcifica 'l carácter y suavisa las costums.

Aquestas modificacions que experimenta l' organisme humá, no pogueren escapar á la observació dels pobles antichs, y d' aquí la institució dels dejunis y abstinencias prescritas per varias religions, las que 's proposavan per una part disminuir la exagerada activitat del sistema sanguíneo y nerviós, fent als homes mes trempats, pacífichs y sociables, y per altra, prevenirse contra las malalties á que predisposa un régimen altament escitant y d' estímuls continuats. La carn de porch prohibida entre 'ls juheus, lo ví entre 'ls mahometants y en la India ordenant abstinencias rigórosas, totas aquestas prescripcions estavan disposadas pera moderar l' ús de las carns y dels licors fermentats y espirituosos.

Lo Cristianisme conforme ab la lley natural y ab los preceptes d' una higiene racional, prescriu las abstinencias y dejunis sols en certs dias que precedeixen á las grans festivitats y en la cuaresma, á las personas en son perfecte desenvollop, salut y vigor, en la edat adulta quan las passions poden esser més enérgicas é imposarse ab major forsa.

No hi ha dubte que la higiene pot modificar y fins cambiar la constitució d' un individu, per medi d' un régimen alimentici continuat per llarch temps; y pot també destruir predisposicions pera contraure malalties ó evitar manifestacions de ellas, com succeheix ab l' escrofulisme per exemple. Si 'l régimen alimentici pot modificar y cambiar la constitució d' un individu, ab molt major motiu exercirá sa influencia sobre

la part moral corretgint y modificant las malas disposicions, sempre ab millor éxit quant més aviat se posi 'l remey.

La sobrietat eleva la intelligença, fortifica la moral y produheix la regularitat y armonía de totes las funcions; es la virtut de la que emanen altres moltes virtuts y 'l millor preservatiu dels mals efectes de las passions. Los sobrios, allargan notablement la vida després d' haver disfrutat una florent salut y la velluria sense molestas xacras.

Al ús continuat d' una alimentació vegetal, deuen los Trapenses y altres Cenobitas d' Ordres molt austeras, habitual alegría, bona salut, la suavitat y flexibilitat de sas costums. Al mateix règimen s' atribuheix lo caràcter dols y afable dels Bracmans.

Los pobles, y més especialment las tribus africanas y d' Oceanía, qual alimentació era animal, han sigut molt refractaris á la civilisació per son caràcter tossut, rígid y fréstech, arribant fins al canivalisme; al contrari de las que usavan com principal aliment los cereals y las fruytas.

Los gossos, alimentats ab carn ó despullas animals, son generalment esquerps é indócils, y poch nobles; no succeheix aixís ab los que menjen pastas vegetals. La mustela, aquest tigre dels petits mamíferos, s' amansa y educa d' una manera sorprenent, donantli á menjar fruytas dolsas y alguns vegetals cuys.

La Sobrietat, la Templança y la Abstinencia, son virtuts que s' oposen al desenvollop de malas inclinacions, son la barrera que defen á la Moral, lo medi millor d' esterilisar lo vici, es lo ferm baluart ahont s' estrella l' ímpetu, lo desbordament de tremendas passions.

M. EGEA.

NOTICIAS

Ayguardent de figas de moro.—Un apotecari de Santa Creu de Tenerife ha fet una petita proba de la extracció del ayguardent del fruyt de la figuera de moro. Lo resultat obtingut es, segons refereix un periódich, tan satisfactori que seria lucratiu dedicarse al establiment d' aquesta industria en gran escala.

L' alcohol obtingut per lo Sr. Rodriguez per los medis ordinaris de la destilació es d' una gran forsa, perfectament incoloro, d' olor molt lleugerament empireumático y d' un gust agradable que recorda á la ginebra.

Es molt superior, baix tots conceptes, al obtingut dels cereals, y fins competeix ab algunas classes del de vi.

Donats, donchs, la abundancia y 'l baix preu á que pot obtenirse la

primera materia en Andalucía y otras regiones, lo poch cost dels aparells necessaris pera la instalació d' una fàbrica destinada á aquesta industria, y 'l preu corrent en venda del alcohol, no hi ha dubte que l' assumpto presenta tots los caràcters recomenables d' una profitosa especulació industrial.

Blat pera llevar.—A propòsit del blat destinat á llevar, assegura un periódich que conservant dit grà en sachs no pert la forsa germinativa, si no 's deixa massa temps en lo magatsém ó graner; mes si es precis tenirlo molt temps aixís, está subjecte á sufrir lo mateix dany que en pilas que no 's remoguin may, tan si 'ls sachs han servit pera farina ó sagó com si son de tela nova. En los primers s' hi malmeten més aviat los grans, perque las mallas del teixit se trovan obstruidas per la farina y no deixan passar l' aire que circula lliurement per las mallas del teixit nou. Per aquesta rahó no deu lo pagés guardar massa temps ensacat lo grà que destini á sembrar y molt {menos en sachs de farina, y en tot cas farà bé en cambiar l' envas y remoure cada vegada 'l grà si no pot sembrar desseguida.

Cunills al bosch.—De resultas de las neus que caygueren durant lo mes passat, fou tan gran lo número de cunills que 's cassaren, que en algunas comarcas de nostra Catalunya 's tem que s' haja agotat la cría, puig no se 'n hi veu cap. Algun propietari aficionat á la cassa ha pensat en substituhirlos ab cunills doméstichs, deixantlos anar en temps de veda.

Lo cunill doméstich enjagat en lo bosch, adquireix al cap d' algun temps totas las qualitats del feréstech, tant en olor com en fortaleza de carns, lo qual tenim probat, puig una vegada menjarem un cunill venut mort en nostre mercat, que era blanch y pardo, cosa que no succeheix en los cunills de bosch, que tots son de color gris, y no obstant tenia la carn igual al cunill de bosch, divent suposarse que era casulá, pero de petit quedaria en lo bosch, ahont fou cassat més tart.

La domesticitat del cunill se deu á las ordres relligiosas, y 's creu que en un monastir de Bélgica fa sigles se practicá la primera proba, y de las crias que allí s' obtingueren provenen tots los cunills doméstichs d' Europa, los quals ab la domesticitat adquiriren major grandaria, y 'ls diferents colors que tenen ara, essent uns iguals als de bosch, mentres que altres, procedint de las mateixas crias, surten blanchs, rossos y grisos.

Exposició al Govern.—La Societat Económica d' Amichs del País ha acordat elevar una exposició al Govern, en la qual, després de manifestar los perjudicis que irrogará á la Agricultura, Industria, Comers y Marina 'l Tractat de comers ab Inglaterra, prega que s' emplehin los medis convenientes pera deixar sens efecte 'l referit conveni; y que en lo cas d' acudirse á novas negociacions, se procuri que, quan menos, quedin

incólumes las garantías consignadas en la Lley de 6 de Juliol de 1882 y totas quantas necessiti la industria nacional pera sa conservació y avens, puig fentho aixís creu la Económica que lograrà 'l Govern l' aplauso general del país y contribuirá á aumentar la prosperitat d' Espanya.

Filoxera.—Segons un informe dirigit al Ministre d' Agricultura de Fransa per lo doctor M. Menudier, membre de la Comissió superior de filoxera y Vice-president del Comité d' estudis y vigilancia de la Charente inferior, resulta:

Que de 171,000 hectáreas de vinya que avans existian en aquell departament, sols ne quedan 41,009 en estat de producció.

18 hectáreas s' han inundat sense resultat satisfactori.

123 hectáreas han sigut tractadas per lo sulfuro de carbono ab resultats complerts en los terrenos fondos y permeables; ab resultats mitjans ó nulos en los terrenos poch fondos.

22 hectáreas s' han tractat per lo sulfocarbonat de potassa y la vegetació es superior á la de 1882; aquest tractament se propagaria si no fós tan car.

Unas 83 hectáreas han sigut replantadas ab ceps americans, de producció directa, y 'l resultat está lluny d' ésser satisfactori; la extensió ocupada per los ceps, porta-empelts, plantats en plé cultiu en criadero es de 300 hectáreas. Los viviers del Comité després d' haver distribuït en 1882 més de 300,000 plantas, poden repartirne aquest any 1,000,000 entre 'ls districtes.

Lo doctor M. Menudier assegura que en los terrenos fondos los ceps americans tenen las majors condicions de resistencia; però que en los terrenos gredosos, margarosos, superficials no vol emetre sa opinió per no tenir encare complerts sos estudis.

Malalties del cep.—Refereix un periódich d' Agricultura que dona bon resultat pera combatre 'l *mildew*, la *atrachosis* y 'l *oidium* del cep, extendre sobre la part danyada de la planta, en igual forma que 's practica l' ensofrat de las vinyas, una preparació composta de 11 á 20 parts de sulfat de ferro (caparrossa verda), igual quantitat de flor de sofre, y 'l resto, fins completar 100 parts, de guix. Aquesta operació 's repetix als 20 dias d' efectuada per primera vegada, empleantse dita barreja en quantitat de 11 kilógrams per cada 2,000 ceps.

Ous de gallina.—Las gallinas tenen segons se diu, en sos ovaris mes de 600 gérmenes d' ous, los que gradualment se desenvolupan. En l' any primer sols produheix la gallina 20 ous, 155 en lo segon y 114 en lo tercer. A partir d' aquesta época disminuheix en los quatre primers anys á rahó de 20 ous per any; l' any nové, la gallina sols pon 10 ous. Pera que donga rendiment la cria de gallinas sols s' han de criar fins als quatre anys.

Pinso pera 'ls caballs.—Un dels grans que son més ventajosos pera l'aliment del bestiar, especialment lo caballar, es la cibada, que conté gran contitat de principis altament favorables á la nutrició, y ompla completament l'objecte de reparar las forsas perdudas y alimentar degudament al animal pera que puga resistir las fatigas del treball.

S' aconsella com bona racció pera un caball somés á grans treballs:

Fench..	2	kilógrams 500 grams.
Palla.	3	»
Cibada.	7	»

Com la cibada, á pesar d' ésser fácil de pahir, molta's trova en los excrements per no haver sigut destruhida la esclofolla del grá, convé donarli aixafada al bestiar, perque d'aquest modo es utilizada en sa totalitat.

Pomers pera la sidra.—Lo número de pomers, qual fruyt es propi pera la fabricació de la sidra, es d' aprop de 4.790,000 en tot lo territori francès. Sols en lo departament de la Manxa hi ha 561,000 pomers d'aquesta classe. Si 's posessin en renglera tots aquestos arbres als dos costats d'un camí, se formaria un passeig de 21.445 kilómetros d'extensió. Qui ha fet aquest càlcul es M. Hervé-Margon, individu del Institut.

Reforma d' amillaraments.—L' Institut agrícola catalá de Sant Isidro ha elevat al Exm Sr. Ministre de Foment una rasonada exposició en la que 's demana se serveixi declarar que 'l reglament de 1878 pera la reforma dels amillaraments está avuy vigent ab tota sa forsa, sens que res privin las disposicions de la Lley de 31 de Desembre de 1881, ni lo previngut en la de 21 de Novembre de 1883. La importancia de la petició y las rahons en que la funda l' Institut son motíus pera esperar que la atenga l' Exm. Sr. Ministre d' Hisenda. De no ser aixís quedaria destruhit tot lo sistema adoptat per los amillaraments y 'ls treballs estadístichs se portarian á cap sens plan fixo y sens veritables garantías, donant lloch la falta d'aquestas á que reapareguessen los abusos y fraus d' altres épocas

Aquest assumpto mereix cridar la atenció dels propietaris rurals ab tanta major rahó, en quant fins ara res hi ha pogut fer la Junta provincial d' amillaraments que es la única entitat á la que incumbeix fallar en dit assumpto ab exclusió de tota ingerencia administrativa.

FIRAS, MERCATS Y CULLITAS.

Gandia.—L' aspecte general de la producció agricola en aquesta hora, es sumament satisfactori.

Las hortalissas, gracias á la benigna temperatura, segueixen ufanasas

y molt primerencas, especialment las tomateros que la major part se trovan ja en flor y algunas ostentau ja poms de tomatechs que en petita porció podrian esser menjívols.

Las monjetas tendras y 'ls pebrots se trovan també en situació pera donar satisfactoris rendiments, continuant las demes produccions en bon estat.

Puigcerdá.—Lo blat se fa á unas 25 pessetas la carga; á 17 la de ségol, á 16 la d'ordi y á 9 la de patatas.

Palafrugell.—S' ha notat cert moviment eu la demanda de taps de suro, que fa esperar millorin los preus del producte de aquesta comarca surera.

Reus.—Respecte á esperits, debém dir que hi ha una baixa molt sensible y será continuada mentres no millori 'l comers de vins. Moltes son las existencias que d' aquest article hi ha en la plassa arribantse á cotisar algunas partidas á preus sumament baixos.

Tárrega.—Gracias á las benéficas pluhas, que tan desitjadas, han caygut darrerament, los camps tant d' aquesta, com del Urgell, han mellorat moltíssim, obrint pas á la esperansa pera la vinent cullita.

Los oliverars comensan ja á prendre ufana y á posarse en condicions de poder donar fruyt, los que enguany han deixat de serho á causa de la sequera, que 'ls consumia. La cullita del oli, que en alguns pobles del Urgell, ha sigut abundant, ha tingut los beneficis molt limitats, á consecuencia d' esser molt alts los jornals de recolecció, y excessivament barato 'l liquit obtingut. En la actualitat se paga l' oli en los molins, ja pròxims á tancarse, al preu de 30 rals la arroba, ab qual tipo, dit s' está, que apenas basta pera cubrir, no 'ls gastos de cultiu. sino los de recolecció y moltura. Mentres no s' imposin drets mes crescuts, als olis d' industria, no hi ha que esperar millors preus, ni gran afany pera 'l cultiu y propagació del oliver.

Los vinyats están també en bonas condicions, si bé que entrém ara en la época crítica del fret, y fins que hajan sortit d' aquest périll, res se pot assegurar de la vinenta cullita. Los preus d' aquest caldo han baixat notablement, essent escassas las transaccions, que 's realisan tant en aquesta, com en la plassa de Cervera; y com las plantacions van seguint cada dia en augment, es possible, que sino s' alsa també lo preu dels esperits d' industria, veurém queixarse á no tardar, á tots los que durant aquestos anys no han tingut altre afany que 'l de plantar vinya.

TARONJA.

En un sol any han entrat á Marsella procedents de Valencia y Balears, 119 barcos de vela, portant á son bordo 36 milions de taronjas en orri, ó sigan 6 milions de kilógramos. Además se reberen 6,000 caixas ab 300 taronjas cada una. Las taronjas en caixas se venen á 50 pessetas lo miler, y las taronjas en orri á 35 y 45 pessetas lo miler.

Las llimonas y las mandarinas tenen gran aceptació en Fransa; però las superan las mandarinas de Malta é Italia.

VINS

Pera las classes inferiors que en los anys passats tenian una bona estima, los propietaris se veuhen actualment ab bastanta dificultat de vendre dit producte, havent alguns montat ja l'alambí pera la fabricació d'ayguardents y esperits, quals fábricas no servian de quatre á cinch anys en aquesta part en nostras comarcas catalanas

Las classes molt superiors poden sostenirse, però no als preus que actualment ne demanan los propietaris. En una paraula. mentres no 's consumeixin gran part de las moltas existencias que hi ha á Fransa y 'l culliter no moderi sas pretensions, creyém no podrá esperarse major surtida pera 'ls caldos catalans, tant mes en quant los italians nos fan una gran competencia.

Lo curs dels vins espanyols en las principals plassas mercantils francesas varía poch, sen més encalmat aquest any que en los passats en la mateixa época. Lo mateix en Cette que en Burdeos, Marsella, Paris, las transaccions se limitan á las classes superiors, que son las que logran demanadissa.

En Cette se cotisan los vins de Alicant de primera, de 35 á 38 franchs hectolitre, havent decauygut bastant los arribos.

En Paris se paga 'l negre espanyol, vell, de 48 á 60 franchs hectolitre, segons classe; 'l nou, de 36 á 55 id., id.; Jeréz vell superior, de 300 á 450 id. id.; Alicant, vell, superior, de 275 á 300 id. id. En dit mercat se pagan los vins comuns portugueses de 50 á 55 id., id; napolitans de 32 á 34; sicilians de 35 á 48, y las mellors classes italianas d'altras procedencias, de 50 á 55 id. id.

En Nimes molt pocas vendas, lo mateix en los vins nacionals que en los espanyols é italians. Los negres de Espanya de primera, se cotisan de 38 á 40 pessetas hectolitre; 'ls de Italia de 36 á 38 id., id.

CALENDARI DEL PAGÉS

MARS

REFRANS D' AQUET MES

Aygua de mars, herba als sembrats.—Bort bordeja, y mars marseja.—
Quan casa vulgas edificar, pel mars deus comensar.—Mars marsot, mata
á la ovella y l' anyellot.—Mars, marsot, mata á la vella á ran del foch, y
á la vella si pot (ó si li trob)—Mars y Febrer carregats de flascos.—Lo
sol de mars se coneix set anys á la cara.—Quaresma ventosa, cullita gra-
nosa; si massa 'n fá ni palla ni grà.—Sant Benet plorós, Juliol plujós —
Si trona per la Mare de Deu de Mars, la primavera es freda.—Mars mar-
sot, no m' has mort l' ovella ni 'l borregot; ja vindrá l' abril que me 'n
matará cent mil.—Quan la fava fá cloch, cloch, nostramo no estich en
lloch.—Quan la grua vá á gruar, pagés posat á sembrar, y quan torna de
gruar posat prompte á xarcolar.—Quan creix l' herba dels sembrats, creix
la llengua dels llogats.—Per Sant Joseph lo pámpol al cep.

Imprempta de «La Renaixensa», Xuclá, 13, baixos.